

Raport o stanie gminy Wałbrzych za rok 2020

GOSPODARKA

SPIS TREŚCI

1	GOSPODARKA.....	2
1.1	Aktywność gospodarcza	2
1.2	Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu.....	6
1.3	Regionalne inteligentne specjalizacje w mieście Wałbrzych i okolicach.....	8
1.4	Aktywność przedsiębiorców w wydarzeniach gospodarczych	11
2	INWESTYCJE I ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA.....	14
2.1	Tereny inwestycyjne.....	14
2.2	Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna (WSSE) Invest-Park.....	14
2.3	Obsługa przedsiębiorców i inwestorów	16
2.3.1	InWałbrzych Sp. z o.o.....	16
2.3.2	Punkt Obsługi Przedsiębiorcy	17
2.4	Instytucje otoczenia biznesu	17
2.5	Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej.....	18
3	ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	19
3.1	Wałbrzyski inkubator przedsiębiorczości	19
3.2	City Lab (ul. Wysockiego 29, 58-304 Wałbrzych)	21
3.3	Wałbrzyski Klaster Energetyczny	21
3.4	Projekt Catching-up Regions 3 - projekt pilotażowy „CATCHING-UP REGIONS -Uczelnie w odpowiedzi na wyzwania biznesu ”	22
3.5	Rada Rozwoju Gospodarczego	23
3.6	Program Wałbrzych pomaga przedsiębiorcom	24

1 GOSPODARKA

1.1 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Na przestrzeni ostatnich lat liczba funkcjonujących firm na terenie miasta Wałbrzycha oscylowała w okolicach 14 tys. podmiotów. W latach 2016 - 2018 zauważalny był nieznaczny spadek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w mieście. Jednak już od 2019 roku nastąpiło odwrócenie tego trendu i liczba podmiotów gospodarczych zaczęła wzrastać. W 2020 r. nastąpił wzrost o 154 w stosunku do roku poprzedniego.

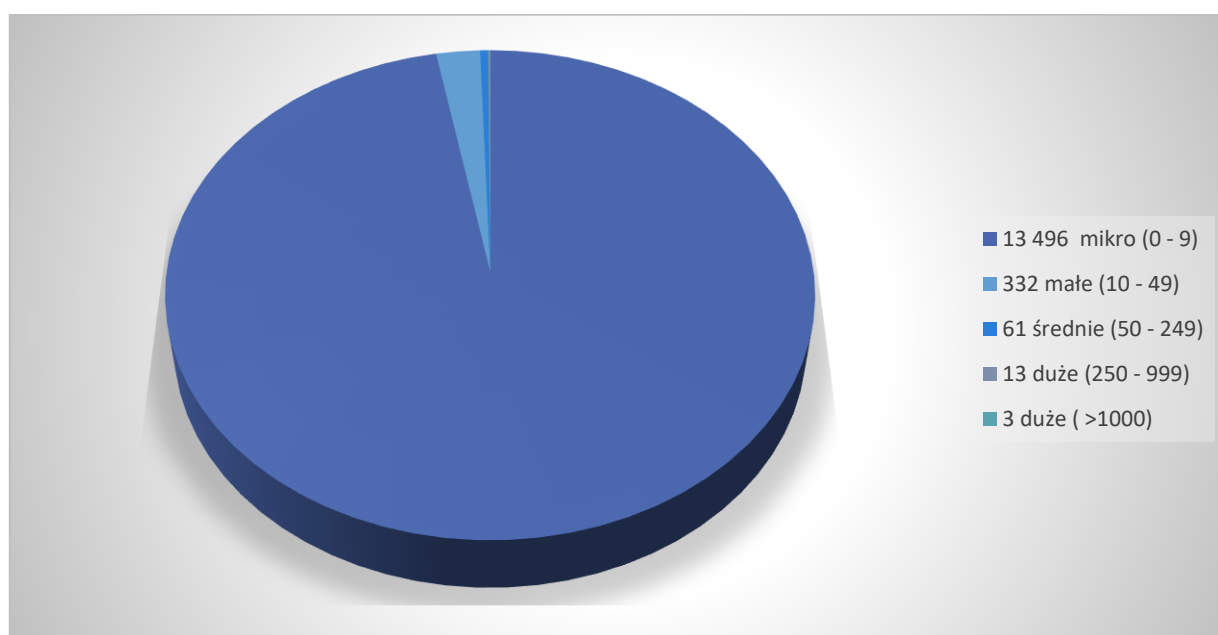
Tabela 1. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON

Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dolnośląskie	357 102	361 307	368 811	375 294	382 892	396 046
Jelenia Góra	12 649	12 692	12 651	12 353	12 658	12 985
Legnica	13 714	13 575	13 558	13 465	13 839	14 135
Wałbrzych	13 995	13 888	13 843	13 531	13 751	13 905
Wrocław	113 237	116 440	120 203	122 684	122 731	127 516

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Podobnie jak w roku 2019 tak i w roku 2020 wśród podmiotów gospodarczych w Wałbrzychu ponad 97% stanowią mikroprzedsiębiorcy zatrudniający do 9 pracowników, natomiast w dużo mniejszej ilości są to mali przedsiębiorcy zatrudniający od 10 do 49 pracowników.

Wykres 1. Podmioty wg klas wielkości w Wałbrzychu w 2020 roku – ogółem 13 905 firm

Źródło: www.bdl.stat.gov.pl

Dominującym rodzajem działalności wg PKD 2007 w Wałbrzychu w roku 2020, podobnie jak w latach ubiegłych, był przemysł oraz branża budowlana i oscylowała niewiele ponad 2 tys. podmiotów. W latach 2016 -2018

zauważalny był spadek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w mieście w dominujących branżach. Jednak w latach 2019-2020, wraz ze wzrostem ogólnej liczby podmiotów gospodarczych, nastąpił wzrost w rozbiciu na dominujące branże.

Tabela 2. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w Wałbrzychu

Ogółem	2015	2016	2017	2018	2019	2020
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	77	70	73	74	76	73
przemysł i budownictwo	2 044	2 032	2 031	1 980	2 049	2 116
pozostała działalność	11 874	11 786	11 739	11 477	11 626	11 716
RAZEM	13 995	13 888	13 843	13 531	13 751	13 905

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Dominującą gałęzią lokalnej gospodarki Wałbrzycha w roku 2020, podobnie jak w latach ubiegłych, jest handel hurtowy i detaliczny a także naprawa pojazdów samochodowych i motocykli. Ten dział gospodarki stanowi 27% wszystkich działających w Wałbrzychu podmiotów.

Wysoki udział podmiotów stanowią te, które zajmują się działalnością budowlaną oraz transportową i gospodarką magazynową (25%). Łącznie podmioty zaklasyfikowane do sekcji F, G i H stanowią ponad 52% wszystkich podmiotów działających w Wałbrzychu.

Tabela 3. Podmioty gospodarcze w Wałbrzychu - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w Wałbrzychu

Sekcje	2017	2018	2019	2020
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50	52	54	51
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	3	3	3	2
Sekcja C -Przetwórstwo przemysłowe	489	478	481	484
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	3	2	3
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	13	10	8	10
Sekcja F - Budownictwo	934	1 002	1 071	1 135
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 239	2 187	2 193	2 179
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	913	902	893	893
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	203	207	208	220

Sekcje	2017	2018	2019	2020
Sekcja J - Informacja i komunikacja	194	202	217	220
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	344	330	337	335
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	119	122	128	130
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	720	719	746	774
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	229	237	245	252
Sekcja P - Edukacja	206	215	230	230
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	519	537	554	565
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	84	90	92	95
Sekcje S – Pozostała działalność usługowa T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	419	425	458	467
Ogółem	7 681	7 721	7 920	8 045

Źródło: www.bdl.stat.gov.pl

Do głównych mierników poziomu przedsiębiorczości w Wałbrzychu należy wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców miasta.

Jak wynika z danych zawartych w tabeli poniżej, wartość wskaźnika dla Wałbrzycha była najniższa spośród największych miast na prawach powiatu w województwie dolnośląskim i od kilku lat oscylowała w przedziale 68-71 osób (dane publikowane są przez GUS w drugiej połowie roku).

Tabela 4. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności

Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dolnośląskie	81	81	82	85	87	bd
Jelenia Góra	99	98	97	100	103	bd
Legnica	89	87	86	87	90	bd
Wałbrzych	69	68	68	69	71	bd
Wrocław	111	111	113	118	114	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Następnym ważnym wskaźnikiem opisującym stan lokalnej przedsiębiorczości jest liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców.

W porównaniu z innymi miastami regionu liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności była najniższa – oraz niższa od średniej dla całego województwa w 2019 roku (dane publikowane są przez GUS w drugiej połowie roku).

Tabela 5. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dolnośląskie	1 194	1 207	1 230	1 244	1 271	1 294	1 320	bd
Jelenia Góra	1 555	1 546	1 561	1 576	1 580	1 554	1 601	bd
Legnica	1 327	1 333	1 359	1 348	1 351	1 350	1 393	bd
Wałbrzych	1 199	1 207	1 212	1 212	1 218	1 202	1 235	bd
Wrocław	1 714	1 739	1 781	1 826	1 882	1 915	1 909	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Ponad 97% wszystkich firm w Wałbrzychu to mikro przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 osób stanowią 2,38% wszystkich podmiotów, natomiast w grupie wielkościowej od 50 do 249 zatrudnionych działało 0,44% wszystkich firm.

Na terenie Wałbrzycha w roku 2020 działało 13 firm zatrudniających 250-999 pracowników oraz 3 gdzie zatrudnienie wyniosło powyżej 1000 pracowników.

Tabela 6. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON wg kategorii wielkości zatrudnienia w 2019 i 2020 roku.

Jednostka	0-9		10-49		50-249		250-999		1000 i więcej		RAZEM	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Dolnośląskie	370 768	384 061	9 718	9 602	2 052	2 030	296	295	58	58	382 892	396 046
Jelenia Góra	12 287	12 620	289	282	71	72	9	9	2	2	12 658	12 985
Legnica	13 380	13 698	346	326	92	90	15	15	6	6	13 839	14 135
Wałbrzych	13 329	13 496	344	332	61	61	14	13	3	3	13 751	13 905
Wrocław	118 985	123 834	2 957	2 905	638	627	123	123	28	27	122 731	127 516

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

W 2020 roku, prawdopodobnie z powodu pandemii, zanotowano spadek liczby nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych w Wałbrzychu. Ich liczba zmniejszyła się o 109 w porównaniu do 2019 roku.

Analogiczne sytuacje wystąpiły w miastach o porównywanym liczebności i potencjale gospodarczym (Legnica i Jelenia Góra) i tam też odnotowano spadek nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Tabela 7. Liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych

Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dolnośląskie	30 403	28 805	30 657	32 538	31 327	27 185
Jelenia Góra	1 016	913	841	869	900	777
Legnica	1 184	987	1 009	1 037	1 042	863
Wałbrzych	893	765	766	772	745	636
Wrocław	9 922	10 270	10 436	11 212	11 101	9 858

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

W ostatnich latach w Wałbrzychu zanotowano wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto z kwoty 4 180,67 zł w 2016 roku do kwoty 5 189,24 zł w 2019 roku, tj. wzrost o ponad 1 008,57 zł brutto (dane publikowane są przez GUS w drugiej połowie roku).

Tabela 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto

Nazwa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wałbrzych	3 943,28 zł	4 036,65 zł	4 180,67 zł	4 481,44 zł	4 768,01 zł	5 189,24 zł	bd
Jelenia Góra	3 577,03 zł	3 835,12 zł	3 979,80 zł	4 237,50 zł	4 546,12 zł	4 848,79 zł	bd
Wrocław	4 337,99 zł	4 569,88 zł	4 800,54 zł	5 070,35 zł	5 338,47 zł	5 757,54 zł	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Przemysł wałbrzyski funkcjonujący poza strefą ekonomiczną, w roku 2020 nie zmienił się i reprezentowany jest głównie przez branże ceramiczną, szklarską, włókienniczą, odzieżową, materiałów budowlanych, chemiczną, metalową, elektroniczną, motoryzacyjną i spożywczą. Najważniejsze firmy z tych branż to:

- PORCELANA „KRZYSZTOF” Sp. z o.o.
- WAŁBRZYSKIE ZAKŁADY KOKSOWNICZE „VICTORIA” SA
- ENITRA Sp. z o.o.
- FABRYKA WKŁADÓW ODZIEŻOWYCH „CAMELA” SA
- LEGIPOL Sp. z o.o.

1.2 RYNEK PRACY I PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

Od kilku lat Liczba pracujących w Wałbrzychu utrzymywała się na stałym poziomie i oscylowała w granicach 30 000 osób. W 2019 roku było 30 241 osób pracujących. Niestety liczba osób pracujących w mieście na 1 000 mieszkańców była najniższa spośród analizowanych miast i wyniosła 267 osób. Jest to wartość porównywalna do wartości średniej dla woj. dolnośląskiego 276 osób w roku 2019 (dane publikowane są przez GUS w drugiej połowie roku).

Tabela 9. Liczba osób pracujących w na 1000 mieszkańców

Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dolnośląskie	244	251	255	262	268	271	276	bd
Jelenia Góra	287	283	277	281	285	286	292	bd
Legnica	328	323	328	314	323	336	339	bd
Wałbrzych	253	258	260	261	267	269	267	bd
Wrocław	381	392	408	420	437	438	452	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

W latach 2017-2019 odczuwalny był spadek bezrobocia, jednak w 2020 roku, nastąpił wzrost średniej rocznej stopy bezrobocia w stosunku do roku poprzedniego. Stan ten spowodowany był wybuchem pandemii COVID-19 (I kwartał 2020r.) i problemami wielu przedsiębiorców. Średnioroczna stopa bezrobocia wynosiła w:

- 2017 r. - 8,23%
- 2018 r. - 6,39%
- 2019 r. - 5,13%
- 2020 r. – 5,9 %

Stopa bezrobocia w mieście Wałbrzych na koniec grudnia 2020 r. wynosiła 5,9%, wzrosła w stosunku do stycznia 2020 roku o 0,5 p.p. Była wyższa od średniej stopy bezrobocia w woj. dolnośląskim o 0,3 p.p.

Tabela 10. Struktura i bilans bezrobotnych w Wałbrzychu 2019 -Stopa bezrobocia w %

MIESIĄC	m. Wałbrzych	Powiat wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	Polska
Styczeń	6,0	14,2	5,4	6,1
Luty	6,1	14,2	5,4	6,1
Marzec	5,9	13,8	5,3	5,9
Kwiecień	5,4	13,1	5,1	5,6
Maj	5,2	12,2	4,9	5,4
Czerwiec	5,1	11,8	4,7	5,3
Lipiec	4,6	11,7	4,7	5,2
Sierpień	4,6	11,7	4,7	5,2
Wrzesień	4,6	11,9	4,6	5,1
Październik	4,6	11,8	4,5	5,0
Listopad	4,7	12,0	4,5	5,1

MIESIĄC	m. Wałbrzych	Powiat wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	Polska
Grudzień	4,7	12,3	4,6	5,2
RAZEM	5,125	12,56	4,87	5,43

Źródło: <http://walbrzych.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy>

Tabela 11. Struktura i bilans bezrobotnych w Wałbrzychu 2020 - Stopa bezrobocia w %

MIESIĄC	m. Wałbrzych	Powiat wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	Polska
Styczeń	5,4	13,3	4,9	5,5
Luty	5,5	13,5	4,9	5,5
Marzec	5,3	13,5	4,8	5,4
Kwiecień	5,5	13,9	5,1	5,8
Maj	6,0	14,3	5,5	6,0
Czerwiec	6,2	14,5	5,6	6,1
Lipiec	6,2	14,4	5,7	6,1
Sierpień	6,2	14,4	5,7	6,1
Wrzesień	5,9	14,6	5,6	6,1
Październik	5,6	14,6	5,5	6,1
Listopad	5,6	14,7	5,5	6,1
Grudzień	5,9	14,9	5,6	6,2
RAZEM	5,78	14,22	5,37	5,92

Źródło: <http://walbrzych.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy>

1.3 REGIONALNE INTELIGENTNE SPECJALIZACJE W MIEŚCIE WAŁBRZYCH I OKOLICACH

Wśród wałbrzyskich przedsiębiorców znajdują się innowacyjne firmy, których działalność oparta jest na rozwiązaniach high-technology lub tworzeniu innowacyjnych usług i produktów i/lub wpisują się do obszarów inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska, zgodnie z załącznikiem do Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego 2011-2020 pt. „Ramy Strategiczne na rzecz inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska” i tak, podobnie jak w latach ubiegłych, należy tu wskazać:

1. MOBILNOŚĆ PRZESTRZENNA

MAXPRO CNC SP. Z O.O. - Firma jest małą rodzinną firmą powstałą z rodzimej działalności Maxpro, której początki sięgają roku 2005. Wtedy to firma zaczęła produkować trójkołowe rowery przemysłowe typu "Pedicab" oraz cargo bikes, które w 100% były eksportowane do krajów Europy

zachodniej. Świadczy usługi frezowania oraz toczenia CNC przy użyciu nowoczesnych centrów obróbczych. Firma zajmuje się wsparciem zakładów przemysłowych i firm w dziedzinach wysoko precyzyjnej obróbki skrawaniem CNC. Firma gwarantuje najwyższą jakość wykonywanych usług obróbki skrawaniem jak i spawania w technologiach MIG i TIG.

2. ŻYWNOŚĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI

KUHNE POLSKA SP. Z O.O. jest jedną z najstarszych marek w Europie. Jest firmą rodzinną, która powstała w 1722 r. Kühne Polska Sp. z o.o. to część międzynarodowego koncernu zajmującego się produkcją artykułów spożywczych. Przemiana świeżych warzyw w smakowite przekąski i dodatki to jest to, co Kühne potrafi robić najlepiej. Jakość Kühne to zobowiązanie wobec klientów i wiodąca zasada na każdym polu działalności. Do fabryk trafiają składniki z kontrolowanych przez Kühne zbiorów. To dzięki starannie dobranym składnikom produkty Kühne stały się liderem rynku w produkcji octów, dressingów oraz korniszonów. Marka Kühne jest obecna w ponad 50 krajach. Od lat przetwory Kühne wzbogacają dania prawdziwie głębokim aromatem.

3. SUROWCE NATURALNE I WTÓRNE

KOPALNIE SUROWCÓW SKALNYCH SP. Z O.O. Przy powiatowej drodze nr 3362D w odległości 9 km od Wałbrzycha prowadzącej z Rybnicy Leśnej do schroniska „Andrzejówka” znajduje się wielopoziomowy kamieniołom melafiru (trachybazaltu) z zakładem przerobczym i składowiskiem nadkładu „Rybnica Leśna” należący do KOPALNI SUROWCÓW SKALNYCH W BARTNICY SP. Z O.O., eksploatujący złożę „Rybnica Leśna” metodą odkrywkową. Eksploatacja złoża melafiru prowadzona jest z użyciem materiałów wybuchowych. Złożę eksploatowane jest systemem ścianowym, stokowo. Źródłami hałasu kształującymi klimat akustyczny tego rejonu, pracującymi w kopalni są przede wszystkim: kruszarki i przesiewacze.

Kopalnia pracuje całą dobę, przy czym transport prowadzony jest jedynie w porze dnia. Grysy melafirowe z Rybnicy Leśnej ze względu na bardzo wysoki wskaźnik polerowalności (PSV > 56) doskonale nadają się na doziarnienie mas bitumicznych do warstw ściernalnych produkowanych z kruszyw o niskim wskaźniku PSV jak np. bazalty lub dolomity.

Zastosowanie w/w surowca:

- a. budownictwo drogowe do wszystkich warstw,
- b. wszystkie kategorie ruchu;
- c. budownictwo kolejowe jako materiał podsypkowy dla wszystkich kategorii ruchu;
- d. betony cementowe wysokich marek, parkingi i place, ceramika budowlana i inne.

PORCELANA KRZYSZTOF SP. Z O.O. to jeden z czołowych producentów porcelany w Polsce. Zakład działa bez przerwy od 1831 roku, a jego produkty odniosły sukces i były eksportowane do krajów Europy Zachodniej i Ameryki Północnej już w XIX w. Porcelana Krzysztof to nie tylko tradycja, ale także nowoczesność, najwyższa jakość, funkcjonalność wyrobów i niepowtarzalne wzornictwo. Nowoczesne fasony są projektowane we współpracy ze znanymi polskimi artystami, nie zapominamy także o historycznych fasonach jak Fryderyka, który był zaprojektowany w 1936 roku i ciągle stanowi jeden z naszych najbardziej reprezentacyjnych produktów.

4. PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, OBRÓBKA MATERIAŁÓW

FIRMA CHMIELIŃSKI to przedsiębiorstwo rodzinne, od 1999 r. funkcjonujące pod nazwą Firma CHMIELIŃSKI. Od 1997 roku jest oficjalnym i wyłącznym przedstawicielem na rynku polskim wiodących producentów maszyn do obróbki plastycznej blach firm Schröder- Fasti, Prinzing, ACF, Leifeld, Mobitec, Hornung, HWJ. W roku 2005 firma otrzymała wyłączność na dystrybucję maszyn do cięcia strumieniem abrazyjnym amerykańskiej firmy Flow. Firma Flow to światowy lider rynku w zakresie

cięcia strumieniem wody pod ultrawysokim ciśnieniem i cięcia strumieniem abrazyjnym stosowanym w przemyśle.

5. TECHNOLOGIE INFORMACYJNO – KOMUNIKACYJNE (ICT)

REDCART.PL SJ. ETK JANUSZKIEWICZ CINCIO BARTOSZEWICZ - Firma powstała w 2008 roku. RedCart.pl to platforma oferująca nowoczesne oprogramowanie sklepu internetowego pozwalające na skuteczne prowadzenie sprzedaży w Internecie. Produkty firmy to: sklep internetowy, hosting, pozycjonowanie, systemy integracyjne. Oprogramowanie sklepu RedCart zawiera ponad 450 wbudowanych narzędzi, które możesz uruchamiać w dowolnym momencie. Takie rozwiązanie pozwala rozbudowywać sklep, nie ograniczając rozwoju Twojego e-biznesu. Dodatkowe opcje włączysz jednym kliknięciem, a korzystanie z nich nie wymaga specjalistycznej wiedzy.

6. POZOSTAŁE WAŁBRZYSKIE INNOWACYJNE FIRMY Z DUŻYM POTENCJAŁEM ROZWOJOWYM:

CORTHINX SP. Z O.O. - firma budująca łodzie w Polsce i Chorwacji. Pierwotnie znany z produkcji form dla innych, wykorzystujący naszą maszynę CNC i innowacyjny proces budowy wtyczek, następnie przenieśliśmy się do części kompozytowych i wreszcie do produkcji łodzi.

Firma wykonuje też usługi bardzo dokładną, nowoczesną, 5-osiową, wielkogabarytową maszyną CNC, jedną z największych w kraju. Wycina ona wielkie, nawet kilkunastometrowe, elementy z dokładnością do ułamka milimetra. Firma produkuje elementy z kompozytów opartych na żywicach: poliestrowych, winyloestrowych i epoksydowych. Firma realizuje kompleksowo również indywidualne zamówienia typu one-off custom od projektowania i inżynierii, poprzez budowę, aż po dostawę do wskazanego miejsca. Firma stawia za cel stworzenie polskiej, wałbrzyskiej super marki.

TOYOTA MOTOR MANUFACTURING POLAND SP. Z O.O. - firma założona w październiku 1999 roku w Wałbrzychu na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Invest-Park (uruchomienie produkcji 2002 rok). Fabryka stanowi centrum napędów konwencjonalnych i hybrydowych Toyoty i jednocześnie integralną część rewolucji hybrydowej Toyoty w Europie. Firma zajmuje się produkcją silników i skrzyni biegów do samochodów. Firma zajmuje powierzchnię ok 500 000 m².

W lipcu 2020 roku Toyota otworzyła w Wałbrzychu nowy ośrodek badawczy – **Dział Testów i Oceny Napędów Hybrydowych**. Koszt tej inwestycji wyniósł **19 mln zł**. Jego podstawowym zadaniem jest wykonywanie testów wytrzymałościowych i zmęzeniowych oraz badanie hałasu i wibracji poszczególnych komponentów wykorzystywanych w elektrycznych przekładniach hybrydowych.

Główny element ośrodka badań stanowi tester wytrzymałościowy. W nowym dziale pracuje kilkanaście osób w systemie zmianowym. Z efektów funkcjonowania nowego ośrodka badań w Wałbrzychu korzystać będzie także europejskie centrum badawcze Toyoty zlokalizowane w Brukseli, które nadzoruje pracę ośrodka w Polsce i innych jednostek badawczo-rozwojowych Toyoty na świecie.

MOBILNE LABORATORIUM TECHNIKI BUDOWLANEJ SP. Z O.O. wykonuje badania okien oraz drzwi zewnętrznych bezpośrednio w fabryce producenta oraz

- a. obliczenia przenikalności cieplnej i izolacyjności akustycznej,
- b. terenowe pomiary izolacyjności akustycznej,
- c. badania wodoszczelności fasad, okien i drzwi,
- d. przepuszczalność powietrzna budynków,
- e. pomiary kamerą termowizyjną,
- f. pomiar grubości stali w oknach PVC metodą nieinwazyjną.

Jest to jedyne w Polsce laboratorium notyfikowane, akredytowane oferujące taką możliwość. Przeprowadzanie badań w fabryce umożliwi bieżącą obserwację efektów pracy i zastosowanych rozwiązań technologicznych: okucia, szyby, profile, nowe maszyny do produkcji. Mobilne Laboratorium dn. 7.09.2009 r. uzyskało notyfikację (Nr notyfikacji: NB 2189). Upoważnia to firmę

do przeprowadzania wstępnych badań typu (ITT) na zgodność z europejską normą PN-EN 14351-1:2006+A2:2016 „Okna i drzwi. Norma wyrobu, właściwości eksploatacyjne. Część 1: Okna i drzwi zewnętrzne”, dzięki czemu wyniki badań Mobilnego Laboratorium uznawane są na całym obszarze Unii Europejskiej.

Wśród przedsiębiorców z dużym potencjałem rozwojowym można zaliczyć (na podst. danych Dolnośląskich Pracodawców):

1. Fabryka Wkładów Odzieżowych „CAMELA” S.A. (wkłady odzieżowe, tkaniny krawieckie, sztywniki, taśmy perforowane, klejowe i cięte, między podszewka do obuwia oraz przędze tkackie i dziewiarskie)
2. SIRBUD - MINARI S. A. (produkcja betonu i wyrobów z betonu, roboty ogólnobudowlane. Sieć hoteli i restauracji Maria)
3. PHU „JANA OPAKOWANIA” Janina Hendżak (produkcja i sprzedaż opakowań)
4. ROL Mirosława Ludwiczuk, Leszek Głód Spółka Jawna (produkcja okien PCV)
5. Szkoła Jazdy „TORUS” (nauka jazdy)
6. Przedsiębiorstwo Usługowo - Budowlane Robert Zimny (działalność usługowa)
7. P. W. MAXPOL Zuzanna Białas (transport osobowy, przewozy pasażerskie)
8. ZAKMED Sp. z o.o. Sp.k. (serwis sprzętu medycznego)
9. Przedszkole Fundacji „CLEVER” (usługa przedszkolna)
10. EKO - LAB Sp. z o. o. (pomiary czynników szkodliwych)
11. PAKT Sp. z o.o. (handel hurtowy i detaliczny - odzież robocza i produkty BHP)
12. PETRA CONSULTING Sylwia Petryna (doradztwo biznesowe, Pozyskiwanie środków UE)
13. PH SPOKO Szostak Sp. J. (sprzedaż i serwis urządzeń i materiałów biurowych)
14. DĄBROWSKI AUTO SERWIS Roman Dąbrowski (serwis motoryzacyjny, sprzedaż części samochodowych)
15. Centrum Pomocy Psychiatryczno-Psychologicznej "Persona" Kutek Sp. J. (działalność medyczna)
16. Hornet 4 Sp. z o.o. (organizacja eventów, szkolenia, eko rynek)
17. Business Improvement Solutions Michał Kuchta (działalność szkoleniowa i doradcza w oparciu o autorską metodykę STTI: (Strategy – Team – Tools – Improvement): Strategia, Zespół, Narzędzia, Usprawnienia)

1.4 AKTYWNOŚĆ PRZEDSIĘBIORCÓW W WYDARZENIACH GOSPODARCZYCH

Wałbrzyscy przedsiębiorcy od wielu lat uzyskują różne wyróżnienia w plebiscytach i konkursach gospodarczych. Wśród najważniejszych wydarzeń gospodarczych wyróżniamy:

I. GWIAZDY BIZNESU – FUNDUSZ ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Fundusz Regionu Wałbrzyskiego wraz ze spółką FRW Media Group – Instytucją Otoczenia Biznesu oraz Dolnośląskim Portalem Gospodarczym www.naszbiznes24.pl

Gmina Wałbrzych corocznie obejmuje Patronat nad tym plebiscytem gospodarczym, który jest ogromnym wydarzeniem gospodarczym wpisanym już na stałe w kalendarz Miasta Wałbrzycha i znanym na terenie całego województwa dolnośląskiego. Kapituła Konkursu nagradza podmioty w kilku kategoriach.

GWIAZDY BIZNESU 2020

MIKRO BIZNES

1. Labbvenn – I miejsce | Świebodzice
2. Bolan Tour Maja Sobolewska – wyróżnienie | Szczawno-Zdrój

MIKRO FIRMA

1. LMCG Sp. z o.o. Sp. k. – I miejsce | Wrocław
2. Dron Service Sp. z o.o. – II miejsce | Świdnica
3. Jania Fleet Mobility Sp. z o.o. – III miejsce | Wrocław
4. Business Improvement Solutions Michał Kuchta – wyróżnienie | Wałbrzych

MAŁA FIRMA

1. ARTE Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna – I miejsce | Bielawa
2. Lean-Tech Sp. z o. o. – II miejsce | Wrocław
3. DZT Service Sp. z o. o. – III miejsce | Świebodzice

ŚREDNIA FIRMA

1. Zespół Usług Medycznych „Medyk” Sp. z o.o. – I miejsce | Świdnica

BIZNES ODPOWIEDZIALNY SPOŁECZNIE

1. Centrum Budowlane Sirbud Dorota Barańska, Daniel Sip Sp. j. – I miejsce | Wałbrzych

INSTYTUCJA

1. Dolnośląscy Pracodawcy – I miejsce | Szczawno-Zdrój

SAMORZĄD PRZYJAZNY BIZNESOWI

1. Gmina Strzegom – I miejsce

OSOBOWOŚĆ

prof. Alicja Chybicka - niekwestionowany autorytet i lekarz, który od czterdziestu pięciu lat walczy o życie chorych na nowotwory dzieci. Jak sama mówi: „prowadzi wojnę z Panem Bogiem o każde istnienie ludzkie, by mogłoby pozostać na tym świecie jak najdłużej”. Urodzona w Wałbrzychu i od 1975 r. związana jako lekarz i wykładowca z Akademią Medyczną we Wrocławiu. Ma bardzo bogaty dorobek naukowy, jest autorką i współautorką ponad 500 publikacji naukowych.

Profesor Alicja Chybicka to wybitny specjalista z dziedziny pediatrii, hematologii i onkologii dziecięcej, a także opieki paliatywnej, transplantologii klinicznej i immunologii klinicznej. Od 2000 r. jest kierownikiem kliniki transplantacji szpiku. Jest prezesem Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, członkinią Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Onkologii, Hematologii i Onkologii Dziecięcej. Zasiada w radach Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej we Wrocławiu oraz Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie. Jest członkinią rad kilku fundacji pomagających chorym dzieciom.

W ostatnich latach łączy pracę parlamentarzystki z nieustanną misją walki o Ponadregionalne Centrum Onkologii Dziecięcej „Przyłądek Nadziei”.

II. MUFLONY

Plebiscyt prowadzony jest od 20 lat i skierowany jest do szerokiego grona podmiotów z terenu kilku powiatów: wałbrzyskiego, świdnickiego, kłodzkiego, dzierżoniowskiego, kamiennogórskiego i ząbkowickiego. Organizatorzy doceniają osiągnięcia biznesowe, edukacyjne, medyczne, społeczne, kulturalne, sportowe.

Plebiscyt wspiera przedsiębiorczość, innowacyjność, odpowiedzialny biznes, a także ekologię. Nagradzani są ci wszyscy, którzy angażują się w życie społeczne regionu, inwestują, tworzą miejsca pracy, nie boją się ryzyka.

XXII PLEBISCYT GOSPODARCZY MUFLONY 2019 NIE ODBYŁ SIĘ Z POWODU PANDEMII COVID-19

III. DOLNOŚLĄSKI KLUCZ SUKCESU

DOLNOŚLĄSKI KLUCZ SUKCESU najwyższe, regionalne wyróżnienie, przyznawane corocznie przez Kapitułę Wyróżnienia, cieszące się dużym zainteresowaniem i uznaniem w środowiskach gospodarczych, kulturalnych i samorządowych Dolnego Śląska. Jeden z ważniejszych elementów promujących oraz integrujących Dolny Śląsk. Dla nagrodzonych jest cenionym godłem promocyjnym, a laureaci szczytą się zdobyciem Dolnośląskiego Klucza Sukcesu. Wyróżnienie przyznawane jest corocznie od 1997 r.

LISTA LAUREATÓW XXIV EDYCJI „DOLNOŚLĄSKIEGO KLUCZA SUKCESU” 2020 ROK

(na podst.: www.klucz sukcesu.pl)

5 października 2020 r. Kapituła Dolnośląskiego Klucza Sukcesu wyłoniła – po raz 24. Laureatów Dolnośląskiego Klucza Sukcesu. W tej edycji laureatami zostali:

- Największa osobowość w promocji regionu - Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Simon
- Za wybitne osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej - Prof. dr hab. inż. Tadeusz Trziszka
- Za wybitne osiągnięcia w kulturze i sztuce - Miesięcznik „Odra”
- Za wybitne osiągnięcia w działalności samorządowej - Ryszard Pacholik, Antoni Kopeć
- Dla najlepszej dolnośląskiej organizacji pozarządowej - Dolnośląska Izba Lekarska
- Dla najlepszego przedsięwzięcia turystycznego lub organizatora masowych imprez rekreacyjnych i sportowych - Muzeum Ceramiki w Bolesławcu, Kopalnia Złota w Złotym Stoku
- Dla dolnośląskiej firmy najlepiej współpracującej ze społecznością lokalną - Toyota Motor Manufacturing Poland Sp. z o.o.
- **Wyróżnienia specjalne - dla Prezydenta Wałbrzycha dr n. med. Romana Szelemeja za wybitne osiągnięcia w działalności samorządowej**

2 INWESTYCJE I ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

2.1 TERENY INWESTYCYJNE

Katalog działek inwestycyjnych w roku 2020, ze względu na górski charakter i położenie geograficzne Wałbrzycha znacząco się nie zmienił i nie może się zmienić. Obszary, na których wydzielone są działki inwestycyjne (również w specjalnej strefie ekonomicznej) nie będą powiększane.

Na podstawie licznych spotkań z przedsiębiorcami, Spółka InWałbrzych rozpoczęła procedury zmierzające do innych podziałów geodezyjnych i wydzielania mniejszych działek, dopasowanych do potrzeb inwestorów i klientów.

Oferta inwestycyjna z aktualnie dostępnymi terenami typu greenfield oraz brownfield, przeznaczonymi do realizacji przedsięwzięć gospodarczych na terenie Wałbrzycha nie zmieniła się znacząco w stosunku do lat ubiegłych i oferuje wiele terenów i obiektów do wykorzystania na cele:

- produkcyjne, handlowe i usługowe,
- gastronomiczne i turystyczno-rekreacyjne

W ramach ofert inwestycyjnych Gmina Wałbrzych dysponuje m.in. terenami:

- gotowymi pod budowę biurowca k. Galerii Victoria w dzielnicy Wałbrzycha: Sobięcín.
- przeznaczonymi na farmę fotowoltaiczną (panele) w dzielnicach Wałbrzycha: Podgórze, Biały Kamień. (Spółka wyłącza z tych celów tereny znajdujące się w dzielnicach Szczawienko i Poniatów.
- z dostępem do bocznicy kolejowej w dzielnicach Wałbrzycha: Szczawienko, Sobiecin, Stary Zdrój, Podgórze, Biały Kamień,
- przygotowanymi pod pole golfowe w dzielnicy Wałbrzycha: Lubiechów.

Oferta inwestycyjna Gminy Wałbrzych jest publikowana w ogólnopolskiej internetowej bazie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu tzw. Generatorze Ofert Inwestycyjnych (www.baza.paih.gov.pl) oraz bazie ofert Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (<https://investinlowersilesia.com/pl/inwestor/baza-ofert/>).

2.2 WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA (WSSE) INVEST-PARK

Jednym z celów strategicznych, określonych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha do roku 2020 był rozwinięty, konkurencyjny i innowacyjny przemysł oraz wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta Wałbrzycha.

3 774 ha – teren zajmowany przez podstrefę Wałbrzych WSSE „Invest-Park”. Położona jest na obrzeżach północnej części miasta, w odległości 1 km od drogi krajowej nr 35, w bezpośrednim sąsiedztwie stacji kolejowej, 40 km od autostrady A4.

Podstrefa Wałbrzych zajmuje **218,7085 ha** - są to tereny objęte granicami specjalnej strefy ekonomicznej. Obecnie cała Polska jest objęta programem Polska Strefa Inwestycji, zatem każdy teren w Mieście Wałbrzych jest potencjalnym terenem pod inwestycje objęte wsparciem.

Na zasadzie wzajemności na stronie WSSE „Invest-Park”: www.invest-park.com.pl zamieszczona jest oferta inwestycyjna Wałbrzycha w zakresie działek inwestycyjnych znajdujących się na terenie podstrefy wałbrzyskiej.

Przedsiębiorstwa działające w podstrefie wałbrzyskiej zainwestowały blisko 5,7 mld złotych i utworzyły ogółem 6604 miejsca pracy.

Inwestorzy na terenie WSSE w Wałbrzychu:

- JOYSONQUIN AUTOMOTIVE SYSTEMS POLSKA Sp. z o.o.
- TRISTONE FLOWTECH POLAND Sp. z o.o.
- AGC Glass Poland Sp. z o. o.
- CERSANIT III S.A.
- MIGAPOL Sp. z o.o.
- TOYOTA MOTOR MANUFACTURING POLAND Sp. z o.o.
- FAURECIA WAŁBRZYCH S.A.
- NSK STEERING SYSTEMS EUROPE POLSKA Sp. z o.o.
- POLAND SMELTING TECHNOLOGIES „POLST” Sp. z o.o.
- TOYOTA TSUSHO EUROPE SOCIETE ANONYME, Oddział w Polsce
- OPALEX Sp. z o.o.
- POLAND INVESTMENTS 7 Sp. z o.o.
- MANDO CORPORATION POLAND Sp. z o.o.
- RONAL POLSKA Sp. z o.o.
- MAXPRO CNC Sp. z o.o.
- CORTHINX Sp. z o.o.

W roku 2020 WSSE „INVEST PARK” wydała 2 decyzje o wsparciu inwestycji dla SIGNATURE FLATBREADS (EUROPE) SP. Z O.O. (09.04.2020 r.) oraz OXYGEN DEVELOPMENT EUROPE POLAND SP. Z O.O. (07.07.2020r.).

Tabela 12. Invest Park.

Liczba NOWYCH I/LUB UTRZYMANYCH MIEJSC PRACY w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK” (narastająco od początku istnienia podstrefy)							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Deklarowane Nowe Miejsca Pracy	3 161	3 181	3 238	3 243	3 248	3 247	3 392
Rzeczywiste Nowe Miejsca Pracy	7 068	7 233	7 422	6 954	5 338	5 217	4 890*

Rzeczywiste zatrudnienie	7 083	7 246	7 437	6 969	7 748	7 627	6604*
Liczba NOWYCH ZEZWOLEŃ w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nowe zezwolenia	3	1	2	1	1	0	0
Decyzje o wsparciu**					1	2	2
Wartość NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH W WAŁBRZYSKIEJ podstrefie WSSE „INVEST-PARK” (narastająco od początku istnienia podstrefy)							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Deklarowane nakłady	1 583 269 422	1 590 641 422	1 885 281 423	1 898 281 423	1 913 281 423	1 913 281 423	2 019 432 806
Poniesione nakłady	4 705 968 599	4 944 192 268	5 209 327 212	5 630 809 838	5 650 655 506	5 676 706 058	5 677 886 847

* nastąpił spadek ilości raportowanych miejsc pracy ze względu na Cersanit, który już nie posiada zezwoleń

**Na podstawie nowej Ustawy, która zmieniła zasady funkcjonowania stref ekonomicznych z dnia 30 czerwca 2018 r. w miejsce wcześniej wydawanych „zezwoleń” wprowadzono „decyzje o wsparciu”. Nowa Ustawa zniósła granice stref. Jej główne założenie polega na tym, że zwolnienie z podatku dochodowego na okres od 10 do 15 lat jest niezależne od miejsca inwestycji. Nowy system wspierania inwestycji przyniósł przełomowe rozwiązania m.in. rozszerzył zasięg terytorialny Specjalnych Stref Ekonomicznych z 0,08% obszaru kraju na teren niemal całej Polski, zróżnicował także kryteria przyznawania pomocy w zależności od jakości inwestycji, sytuacji gospodarczej w regionie i jego strategicznych potrzeb w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Źródło: Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna (WSSE) Invest-Park

2.3 OBSŁUGA PRZEDSIĘBIORCÓW I INWESTORÓW

2.3.1 INVAŁBRZYCH SP. Z O.O.

Od listopada 2019 r., na mocy porozumienia trzech Gmin: Wałbrzycha, Jedliny – Zdrój i Głuszycy oraz stosownych uchwał Rad Miejskich, działa na terenie Wałbrzycha spółka „Inwałbrzych”, której celem jest zaspakajanie potrzeb mieszkańców Wałbrzycha oraz gmin sąsiednich poprzez tworzenie warunków aktywizacji gospodarczej, w szczególności ożywianie rynków lokalnych oraz realizacja projektów związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości, budownictwem mieszkaniowym, zarządzaniem nieruchomościami, a także prowadzenie innej działalności ważnej dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Siedziba Spółki mieści się w Zamku Książ.

W roku 2020 pracownicy Spółki mimo pandemii odbyli 70 spotkań z inwestorami zainteresowanymi nieruchomościami w naszym regionie.

Podjęte inicjatywy i działania oraz ich rezultaty w 2020 roku:

- Zakończenie inwentaryzacji terenów Gmin pod kątem sprzedaży.
- Łączna sprzedaż z przetargów zorganizowanych w roku 2020 wyniosła 4.659.280 PLN netto przy planie sprzedaży 700.000 PLN netto na rok 2020.
- Przygotowywanie działek do sprzedaży w kolejnych latach: podziały geodezyjne, występowanie o warunki zabudowy, wyceny.
- Stworzenie i aktualizacja posiadanych przez gminy Site Check List – łącznie 56.
- Zawieranie z potencjalnymi inwestorami umów o zachowaniu poufności – łącznie 18.
- Stworzenie na profilu FB dwóch aktywnie działających podgrup: ZakupyInWałbrzych - 1900 członków i nieruchomości InWałbrzych - 538 członków

Założenie profilu InWałbrzych na facebook – www.facebook.com/InWałbrzych

Założenie profilu InWałbrzych na twitter – www.twitter.com/InWałbrzych, #InWałbrzych

Stworzenie strony internetowej - <https://invalbrzych.pl/>

InWałbrzych sp. z o.o., ul. Piastów Śląskich 1, 58-306 Wałbrzych, tel. 74 66 70 510,
e-mail: biuro@invalbrzych.pl

2.3.2 PUNKT OBSŁUGI PRZEDSIĘBIORCY

W strukturach Biura Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu, na ulicy Sienkiewicza 6-8, działa Punkt Obsługi Przedsiębiorcy w zakresie ewidencji działalności gospodarczej - tzw. jedno okienko, gdzie m. in. Można zarejestrować działalność gospodarczą, dokonać zmian w prowadzonej działalności a także zawieść działalność bądź ją wykreślić. Z punktu mogą korzystać zarówno osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą, jak i osoby już prowadzące działalność.

2.4 INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

W 2020 roku Gmina Wałbrzych prowadziła bieżącą współpracę z Instytucjami Otoczenia Biznesu na rzecz rozwoju sieci współpracy przedsiębiorstw z IOB. Główne podmioty, z którymi współdziała Gmina Wałbrzych to:

- **WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA „INVEST PARK”**
Zakres: zakres współpracy został omówiony w pkt. 2.3 niniejszego raportu.
- **DOLNOŚLĄSKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO (DARR)**
Zakres:
 - współpraca w zakresie informacji i promowania form wsparcia dla przedsiębiorców dot. m.in. pomocy w nawiązaniu kontaktów gospodarczych z przedsiębiorcami krajów Unii Europejskiej,

wsparcia w zakresie wdrażania przedsięwzięć rozwojowych, wymiana informacji o lokalnych i regionalnych wydarzeniach gospodarczych.

- współpraca przy opracowaniu koncepcji modelu współpracy biznesu, sfery nauki oraz samorządu w ramach pilotażowego projektu Komisji Europejskiej w ramach inicjatywy Catching-up Regions 3 projekt pilotażowy pn. „Catching-up regions - uczelnie w odpowiedzi na wyzwania biznesu”, (wcześniej: „Partnerstwo na rzecz kształcenia opartego na problemach i transferu wiedzy”). Więcej na temat projektu w pkt. 3.3.

- **DOLNOŚLĄSCY PRACODAWCY ORAZ FUNDUSZ REGIONU WAŁBRZYSKIEGO**

Zakres: Współpraca w zakresie informacji i promowania form wsparcia dla przedsiębiorców (np. Bon na innowacje, pożyczki inwestycyjne i hipoteczne, granty na doradztwo dla MiŚP), wymiana informacji o lokalnych i regionalnych wydarzeniach gospodarczych.

- **KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA**

Zakres: udział w cyklu spotkań w ramach projektu pn. „Gospodarczy Rozwój Miast” mających na celu wzmocnienie procesów mających wpływ na gospodarczy rozwój miast i zapobieżenie zepchnięcia ich na margines europejskich gospodarek miejskich.

- **DOLNOŚLĄSKA AGENCJA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ (DAWG) ORAZ POLSKA AGENCJA INWESTYCJI I HANDLU S.A. W WARSZAWIE**

Zakres: Celem nadrzędnym współpracy spółki InWałbrzych, DAWG i PAIH jest zwiększenie szans Miasta Wałbrzycha na pozyskanie inwestorów. Zasadniczym elementem współpracy jest tworzenie, aktualizowanie i przekazywanie Agencji regionalne oferty inwestycyjne Wałbrzycha, bazy danych przedsiębiorstw - eksporterów w Mieście, a także wspólnie z PAIH obsługa projektów inwestycyjnych prowadzonych na terenie Wałbrzycha.

2.5 INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA AGLOMERACJI WAŁBRZYSKIEJ

Przedstawiciele 22 gmin położonych na obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej podpisali porozumienie, dotyczące realizowania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Dzięki takiemu instrumentowi, jak ZIT, gminy mogą realizować na swoim terenie zintegrowane projekty służące rozwojowi terytorialnemu.

Gmina Wałbrzych pełni funkcję wdrażania RPO WD 2014-2020 na obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej. Aby skuteczniej realizować powierzone zadania Gmina Wałbrzych powołała swoją jednostkę organizacyjną tj. Instytucję Pośredniczącą Aglomeracji Wałbrzyskiej (www.ipaw.walbrzych.eu). IPAW zajmuje się przede wszystkim naborem i oceną wniosków o dofinansowanie projektów oraz zawieraniem umów o dofinansowanie projektów z beneficjentami, rozliczaniem tych umów oraz monitorowaniem postępów realizacji projektów realizowanych przez beneficjentów w zakresie finansowym i rzeczowym.

Wsparcie IPAW dotyczy m.in. dofinansowania z zakresu inwestycji w nowoczesne maszyny i sprzęt produkcyjny, kompleksową modernizację energooszczędną budynków, budowę ścieżek edukacyjnych i rewitalizację terenów rekreacyjnych, przebudowę dróg, czy bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób o trudnej sytuacji na runku pracy, a także doposażenie szkół i placówek dydaktycznych.

3 ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

3.1 WAŁBRZYSKI INKUBATOR PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W okresie sprawozdawczym Gmina Wałbrzych realizowała działanie inwestycyjne polegające na przygotowaniu obiektu przy ul. Młynarskiej 29 w Wałbrzychu dla potrzeb działalności „*Wałbrzyskiego Inkubatora Przedsiębiorczości*” na min. 12 podmiotów gospodarczych. Zadanie było realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Dolnośląskiego 2014-2020 i współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Oś priorytetowa - 1 Przedsiębiorstwa i innowacje, Działanie - 1.3 Rozwój przedsiębiorczości, Podziałanie - 1.3 Rozwój przedsiębiorczości, Typ - 1.3 B Wsparcie infrastruktury przeznaczony dla przedsiębiorców).

Wartość całkowita projektu: 6 230 955,53 PLN. Wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej: 3 496 741,45 PLN. Zakończenie realizacji projektu, w tym wybór Operatora prowadzącego Inkubator przewidziane jest na dzień 31.08.2021 r.

Inkubator stanowić będzie miejsce zapewniające optymalne warunki rozwoju przedsiębiorstwom z sektora MŚP. Oprócz udostępnienia nowoczesnych przestrzeni biurowych, oferować będzie również szereg usług wspierających przedsiębiorstwa we wczesnej fazie ich rozwoju. Działalność Inkubatora nastawiona będzie głównie na przedsiębiorstwa reprezentujące branże wskazane w *Regionalnej Strategii Innowacji*, w tym przede wszystkim przedsiębiorstwa z **branży technologii informacyjno-komunikacyjnych**. Inkubator opiera się na kilku grupach potencjalnych najemców:

- a. firmach nowo powstających, które poszukują wsparcia w fazie organizacyjnej,
- b. firmach planujących wdrożenie innowacji i oczekujących wsparcia w tym zakresie (w szczególności firmy należące do branż wykazanych w *Inteligentnych Specjalizacjach*).
- c. firmach, znajdujących się w fazie wzrostu i szukających pomocy doradczej (do trzech lat od daty założenia działalności)

Powierzchnia:

- całkowita: **906,47 m²** (jest to powierzchnia wszystkich pomieszczeń w budynku wraz z powierzchnią komunikacji tj. klatkami schodowymi, hollami, przedsionkami, windą).
- użytkowa: **674,99 m²** (tj. powierzchnia wszystkich pomieszczeń za wyjątkiem komunikacji, takich jak: klatki schodowe, korytarze, przedsionki, holle, wiatrołapy, winda).
- na biura do wynajęcia **534,51 m²**, w tym: pow. biur 248,63 m², pow. open space 98,12 m², pow. laboratorium 93,36 m², pow. sal konferencyjnych 94,40 m².

Misja i wizja „Wałbrzyskiego Inkubatora Przedsiębiorczości”

Misja:

Inkubator przedsiębiorczości w Wałbrzychu to dynamicznie rozwijające się miejsce w centrum miasta, które wspiera powstawanie i rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na terenie miasta.

Głównym CELEM jego działalności jest tworzenie trwałych podstaw do zmian społ.-gosp. miasta i regionu, w tym także poprzez rozwój współpracy pomiędzy sferą gospodarczą, naukową i administracyjną.

Wizja:

Inkubator przedsiębiorczości w Wałbrzychu to instytucja, która w trwały sposób wpisuje się w krajobraz przedsiębiorczości w mieście.

Inkubator wspiera działania innowacyjne poprzez świadczenie wysokiej jakości usług dla rzecz przedsiębiorców, pracowników naukowych i studentów. Inkubator postrzegany jest jako miejsce kreatywne, dynamiczne i nowoczesne, gdzie tworzy się pozytywny klimat dla rozwoju gospodarczego i działalności badawczo-rozwojowej.

1. Cel nadrzędny.

Wspieranie rozwoju innowacji.

2. Cel nadrzędny.

Tworzenie pozytywnego klimatu dla rozwoju gospodarczego.

Cel operacyjny 1.1.

Świadczenie wysokiej jakości profesjonalnych usług dla małych i mikro przedsiębiorców na początku swojej działalności, tak aby po okresie inkubacji były zdolne do samodzielnego funkcjonowania na rynku.

Cel operacyjny 2.1.

Edukowanie i uświadamianie społeczeństwa w zakresie przedsiębiorczości.

Cel operacyjny 1.2.

Ograniczenie stałych kosztów działalności firmy w momencie budowanie swojej pozycji na rynku.

Cel operacyjny 2.2.

Współpraca z funkcjonującymi już na terenie miasta instytucjami wspierania przedsiębiorczości – zarówno reprezentującymi sferę publiczną jak i pozarządową.

Cel operacyjny 1.3.

Inspirowanie współpracy przedsiębiorców, wymiana doświadczeń i wzajemna pomoc, która dla małych firm są coraz częściej sposobem na stawianie czoła konkurencji.

Cel operacyjny 1.4

Inspirowanie i rozwój współpracy pomiędzy sferą naukową, sferą gospodarczą i administracyjną wykorzystując najlepsze praktyki z formuły „challenge-driven university”, w którym osoby (w tym studenci) będą uczyć się poprzez rozwiązywanie konkretnych problemów z obszaru z B+R, w których rozwiązywanie włączyli byliby pracownicy naukowcy oraz konkretni przedsiębiorcy, poszukujący rozwiązania dla swojego problemu.

Źródło: Strategia wykorzystania infrastruktury Wałbrzyskiego Inkubatora Przedsiębiorczości w Wałbrzychu, Wałbrzych 2020

3.2 CITY LAB (UL. WYSOCKIEGO 29, 58-304 WAŁBRZYCH)

B-10 City Lab powstało dla Wałbrzyszan, którzy chcą realizować projekty technologiczne i potrzebują przestrzeni, gdzie mogą to robić.

W City Lab jest do dyspozycji miejsce do prowadzenia różnorodnych projektów technologicznych. Poza przestrzenią typowo przeznaczoną do tworzenia rozwiązań cyfrowych jest do dyspozycji miejsce dla majsterkowiczów, fanów cięcia, piłowania, skręcania i montowania.

Wybór nowego operatora, którego zadaniem będzie m.in. organizacja szkoleń, warsztatów programistycznych lub eventów informatycznych dla lokalnych przedsiębiorstw, osób zamierzających otworzyć działalność gospodarczą w branży IT lub wałbrzyskich uczniów; rozwój aplikacji przydatnych społecznie, powstałych w ramach I i II Wałbrzyskiego Software Hackathon oraz edukacja społeczności lokalnej w zakresie kompetencji cyfrowych, zostało przesunięte na rok 2021 z powodu pandemii COVID-19.

3.3 WAŁBRZYSKI KLASTER ENERGETYCZNY

Wałbrzyski Klaster Energetyczny (www.klasterenergetyczny.pl) w 2018 roku uzyskał certyfikat z wyróżnieniem Ministerstwa Energii. W skład Wałbrzyskiego Klastra Energetycznego wchodzi 16 podmiotów, w tym 5 gmin: Wałbrzych, Boguszków-Gorce, Głuszyca, Jedlina-Zdrój i Szczawno-Zdrój.

Działalność Wałbrzyskiego Klastra ma na celu:

1. poprawę jakości środowiska naturalnego,
2. poprawę bezpieczeństwa energetycznego,
3. wzmocnienie lokalnej gospodarki dzięki rozwojowi energetyki rozproszonej, w tym odnawialnych źródeł energii oraz
4. inne działania poprawiające efektywność energetyczną.

Przynależność do klastra energii, umożliwia aplikowanie o środki finansowe do unijnych funduszy strukturalnych, programów ramowych i innych potencjalnych źródeł finansowania, dedykowanych wyłącznie do klastrów energii, które uzyskały certyfikację Ministerstwa Energii.

W 2020 roku Wałbrzyski Klaster Energetyczny podjął działania związane z projektem partnerskim polegającym na budowie farm fotowoltaicznych na obszarze Klastra. 7 członków Klastra wspólnie będzie aplikować o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 3 Gospodarka niskoemisyjna Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych - konkurs horyzontalny Schemat 3.1 A Przedsięwzięcia, mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej (wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/ przesyłowej), polegające na budowie oraz modernizacji (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (w tym mikroinstalacji). W III kwartale 2020 roku dokonano wyboru firmy doradczej i skompletowano niezbędne dokumenty do złożenia wniosku o dofinansowanie. Planowane złożenie wniosku zgodnie z harmonogramem konkursu miało nastąpić w IV kwartale 2020, jednak termin składania wniosku został przesunięty przez Organizatora (DIP) na rok 2021.

W drugiej połowie 2020 r. utworzono grupę zakupową wśród członków klastra oraz przeprowadzono postępowanie przetargowe na zakup energii elektrycznej na rok 2021.

3.4 PROJEKT CATCHING-UP REGIONS 3 - PROJEKT PILOTAŻOWY „CATCHING-UP REGIONS-UCZELNIE W ODPOWIEDZI NA WYZWANIA BIZNESU”

Wałbrzych jako region rozwijający się został zakwalifikowany przez Komisję Europejską w ramach inicjatywy Catching-up Regions 3 do projektu pilotażowego pn. **„Catching-up regions - uczelnie w odpowiedzi na wyzwania biznesu”** (wcześniej: "Business Led Challenge and Problem Based Learning pilot"). W związku z powyższym Gmina Wałbrzych wspólnie z Urzędem Marszałkowskim woj. dolnośląskiego, Dolnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego oraz Dolnośląskimi Pracodawcami ubiega się o dofinansowanie na realizację na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej w/w projektu w trybie pozakonkursowym w ramach Działania 1.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Dolnośląskiego na lata 2014-2020.

Głównym celem pilotażu jest zbadanie możliwości ustanowienia i utrzymania „wyzwań biznesowych” (BLC - business led challenges), które mogą być spełnione przez zespoły studentów z uniwersytetów oraz zorganizowane i koordynowane przez konsorcjum, najlepiej prowadzone przez uniwersytet przy zaangażowaniu kluczowych grup interesariuszy. Głównym celem BLC będzie pomoc przedsiębiorstwom w rozwiązywaniu problemów rozwojowych, a w szczególności wdrażanie innowacyjnych rozwiązań. Firmy będą miały możliwość realizacji projektów, które są ograniczone wewnętrznymi ograniczeniami zasobów i mogą ostatecznie uzyskać „rozwiązanie” z działalności i nowego pracownika. Głównym celem będzie zwiększenie zainteresowania przedsiębiorstw z podregionu wałbrzyskiego prowadzeniem działań badawczo-rozwojowych i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań wykorzystujących wiedzę środowiska naukowego. Z grona przedsiębiorców zainteresowanych współpracą z jednostką naukową zostanie wyselekcjonowana grupa MMŚP, którym zostanie udzielona dwuetapowa usługa proinnowacyjna. Ten rodzaj działalności ma ustanowić trójkąt transferu wiedzy między uczelnią, przedsiębiorstwem i studentem (uczniami).

W 2020 roku odbyło się wiele spotkań (głównie on-line) oraz rozmów przybliżających Gminę Wałbrzych do procesu aplikowania o środki finansowe. W ramach prac projektowych dokonano następujących działań w ramach posiedzeń Komitetu, w tym najważniejsze to:

- wybór partnera projektu do wspólnego przygotowania wniosku o dofinansowanie i realizacji projektu, w składzie: Województwo dolnośląskie - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (Lider konsorcjum), Politechnika Wroclawska (Członek Konsorcjum), Dolnośląscy Pracodawcy (Członek Konsorcjum), Gmina Wałbrzych - Miasto na prawach powiatu (Członek Konsorcjum),
- podpisanie listu intencyjnego z konsorcjum w zakresie wspólnej realizacji projektu,
- wspólne wypracowanie z Partnerami projektu: zakresu merytorycznego wniosku o dofinansowanie (audyty przedsiębiorców, doradztwo, promocja, itp.), budżetu projektu, wkładu własnego, podziału zadań merytorycznych pomiędzy Partnerów, umowy partnerskiej, itp.

W 2020 roku dokonano identyfikacji projektu jako projektu pozakonkursowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD) oraz przystąpiono do opracowania dokumentacji aplikacyjnej w ramach Działania 1.3 Regionalnego Programu Operacyjnego woj. dolnośląskiego na lata 2014-2020. Planowany termin złożenia projektu to rok 2021.

3.5 RADA ROZWOJU GOSPODARCZEGO

3 września 2019 roku Prezydent Miasta Wałbrzycha Roman Szetemej powołał Radę Rozwoju Gospodarczego, która jest organem konsultacyjno - opiniodawczym Prezydenta Wałbrzycha w zakresie spraw dotyczących sfery gospodarczej Gminy. Zadaniem Rady jest przedstawianie opinii i wniosków w sprawach dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy oraz proponowanie kierunku działań na rzecz poprawy otoczenia lokalnych przedsiębiorstw i rozwoju społeczno-gospodarczego. Posiedzenia Rady odbywają się raz w miesiącu.

Członkowie Rady Rozwoju Gospodarczego:

Andrzej Łoziński (Przewodniczący) - Prezes Zarządu Maxpro CNC Sp. z o.o.

Urszula Trzyna (Z-ca Przewodniczącego) – Dyrektor Wałbrzych International Production Sp. z o.o.

Karolina Usarek (Sekretarz) - Inspektor Biura Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego, Urząd Miejski w Wałbrzychu

dr Beata Detyna - Dyrektor Instytutu Przyrodniczo-Technicznego oraz Pełnomocnik Rektora ds. nauki i studentów PWSZ w Wałbrzychu

Jarosław Paska - Dyrektor Finansowy Libertador Sp. z o. o., właściciel Szybu Irena w Wałbrzychu

Krzysztof Kaszuba - Dyrektor ds. rozwoju KidsTech Sp. z o.o.

Kamil Orpel - Zastępca Kierownika Biura Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego, Urząd Miejski w Wałbrzychu

Martyna Dąbrowska - Inspektor Biura Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego, Urząd Miejski w Wałbrzychu

Do zadań Rady Rozwoju Gospodarczego należy w szczególności:

1. Opiniowanie:
 - a) projektów Uchwał dotyczących rozwoju gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości,
 - b) programów/strategii rozwoju Gminy Wałbrzych w zakresie gospodarki i przedsiębiorczości.
2. Diagnozowanie potrzeb w zakresie rozwoju gospodarczego i stwarzania warunków do rozwoju MŚP w Wałbrzychu oraz przygotowywanie rekomendacji dla Prezydenta Wałbrzycha w tym zakresie.
3. Przygotowywanie opinii, rekomendacji dla Prezydenta Wałbrzycha w zakresie procesów administracyjnych związanych z obsługą inwestorów, przedsiębiorców i prowadzeniem działalności gospodarczej, występujących w Urzędzie Miejskim w Wałbrzychu i jednostkach organizacyjnych Gminy Wałbrzych.
4. Propagowanie przedsięwzięć i wspieranie inicjatyw w zakresie rozwoju gospodarczego.

Posiedzenia Rady

- a) Liczba odbytych posiedzeń Rady: **15 posiedzeń** w 2020 r.(w formule stacjonarnej i online)
- b) Podczas posiedzeń Rady w 2020 r. poruszane były następujące **tematy**:
 - narzędzie do sieciowania lokalnych przedsiębiorców,
 - szerzenie przedsiębiorczości w szkołach, w tym promocja kształcenia zawodowego, kampania świadomościowa dla dzieci i rodziców,
 - projekt Zawodowy Straż w 10 – udział w rozpromowaniu projektu,

- program wycieczek zawodoznawczych i włączenia firm do udziału (razem z WSSE),
 - zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - pakiet wsparcia dla przedsiębiorców związany z COVID-19,
 - kampania „Kupuj lokalnie”,
 - analiza udzielonego wsparcia w ramach Programu Wałbrzych Pomaga Przedsiębiorcom,
 - zatrudnianie obcokrajowców i problemy z tym związane,
 - propozycje projektów do programu Rozwój Lokalny oraz projektów do Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST),
 - infolinia dla przedsiębiorców.
- c) Przyjęte przez Radę **rekommendacje, opinie, karty pomysłów, fiszki, pisma:**
- Rekomendacja nr 1 z dnia 12.11.2019 r. w sprawie aplikowania przez Gminę Wałbrzych o pożyczkę WSSE „Invest-Park” na przygotowanie terenów inwestycyjnych,
 - Wspólny z WSSE Invest Park oraz Gminą Wałbrzych list do firm zachęcający do udziału w pilotażowym programie pn. „Szkoła-Praca-Przyszłość” dot. wycieczek zawodoznawczych dla uczniów 7-8 klas (03.2020) (list nie został ostatecznie wysłany z powodu pandemii),
 - Rekomendacja nr 2 z dnia 27.03.2020 r. w sprawie wsparcia dla przedsiębiorców związanego z COVID-19,
 - Rekomendacja nr 3 z dnia 19.05.2020 r. w sprawie stworzenia narzędzia “Serwisu Gospodarczego Aglomeracji Wałbrzyskiej”,
 - Pisma do Wojewody Dolnośląskiego Jarosława Obremskiego oraz Wiceprezesa WSSE Invest Park ws. pozwoleń na pracę dla obcokrajowców (z dnia 24.07.2020),
 - Rekomendacja nr 4 z dnia 15.09.2020 r. dot. analizy udzielonego wsparcia dla przedsiębiorców oraz kolejnych działań możliwych do podjęcia przez Gminę,
 - Karta pomysłu do Programu Rozwój Lokalny w ramach Planu Rozwoju Instytucjonalnego dot. infolinii dla przedsiębiorców (z dnia 15.09.2020),
 - Koncepcja funkcjonowania Serwisu Aglomeracji Wałbrzyskiej (z dnia 17.09.2020),
 - Fiszka zgłoszeniowa dla projektu w ramach FST dot. City Lab w Wałbrzychu - centrum innowacji i transferu nowoczesnych technologii (z dnia 30.09.2020),
 - Fiszka zgłoszeniowa dla projektu w ramach FST dot. małej retencji Aglomeracji Wałbrzyskiej (z dnia 30.09.2020),
 - Fiszka zgłoszeniowa dla projektu w ramach FST dot. bezemisyjnego transportu lokalnego (z dnia 30.09.2020),
 - wkład merytoryczny w przygotowanie fiszki dla projektu w ramach FST dot. Centrum Doskonalenia Zawodowego dla uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych i zawodowych (z dnia 30.09.2020),
 - Rekomendacja nr 5 z dnia 21.10.2020 r. w sprawie wsparcia dla cudzoziemców pracujących w Wałbrzychu.
- d) Pozytywnie rozpatrzone wnioski, rekomendacje Rady:
- złożenie wniosku o pożyczkę przez Gminę Wałbrzych na przygotowanie terenów inwestycyjnych,
 - uruchomienie przez Prezydenta Wałbrzycha programu Wałbrzych Pomaga Przedsiębiorcom.

3.6 PROGRAM WAŁBRZYCH POMAGA PRZEDSIĘBIORCOM

Pandemia COVID-19 sprawiła, że wielu przedsiębiorców znalazło się w krytycznej sytuacji. Dochody większości firm, które nie mogły prowadzić działalności, spadły praktycznie do zera – branże usługowe.

Gmina Wałbrzych wdrożyła realną pomoc, głównie dla mikro i małych firm, którzy stanowią podstawę funkcjonowania miasta – *Program Wałbrzych Pomaga Przedsiębiorcom*, który miał na celu ograniczenie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej, w jakiej znaleźli się wałbrzyscy przedsiębiorcy.

Program "Wałbrzych Pomaga Przedsiębiorcom", obowiązujący w okresie kwiecień-lipiec 2020 roku obejmował:

- zwolnienie lub zmniejszenie opłat za czynsz najmu;
- ulgi w spłacie należności z tytułu czynszu dzierżawnego;
- odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia podatku od nieruchomości;
- ograniczenie prowadzenia egzekucji w stosunku do podmiotów nie zalegających z opłatami, które znalazły się w trudnej sytuacji spowodowanej wprowadzeniem stanu epidemii, poszukiwanie nowych (indywidualnych dla każdej sprawy) rozwiązań;
- uruchomienie infolinii dla przedsiębiorców tel. 74 66 55 293, 74 66 55 365 (informacje o programie, o właściwych rzeczowo biurach i osobach zajmujących się konkretnym rodzajem wsparcia, które szczegółowo odpowiedzą na pytania dotyczące warunków, zakresu możliwego do uzyskania wsparcia oraz sposobu przygotowania wniosku i niezbędnej dokumentacji);
- powstanie e-maila: pomocfirmom@um.walbrzych.pl służącego przedsiębiorcom do zadawanie pytań związanych z Programem;
- bezpłatną pomoc prawną w siedzibie Urzędu oraz on-line dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniających innych osób w ciągu ostatniego roku.

W ramach Programu w 2020 roku udzielono pomocy około 80 wałbrzyskim przedsiębiorstwom o łącznej wartości 4 209 565,48 zł.